

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виносить: в Австрії:
на цілій рік 24 К
на пів року 12 К
на четвер року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілій рік: зі щоденною ви-
силкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько - суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі I душу ми вирвеш: а не возьмеш милості I віри не возьмеш,
бо руске ми серце I віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Дальші переговори про порозуміння в Празі
i у Львові.

(Δ) В сім тижні мають почати ся в Празі i у Львові дальші наради про порозуміння в спрavi урухомленя краєвих соймів, Літна перерва, зроблена німецько-ческими посередниками, скінчилася а тепер має знову дальше снувати ся нитка переговорів, перевраних фізичною утомою мировників. Краєва ординація майже виготовлена, а в справі поділу кр. виділу від секції національні і конечного наслідком того зменшення членів кр. виділу осягнено вже порозуміння. Однак оповіщене се-го порозуміння відрочено наслідком ухвали Німців, котрі ухвалили наконечно краєву ор-динацію, наколи буде управильнене язикове питання в державних властях. Се була відповідь Німців на змагання Чехів, щоби порозуміння що до реформи державних властей випередити краєвою ординацію і частями загорнути уступки роблені Німцями, замісць ждати на цілість угоди.

Що до язикового питання в державних властях є ще всікі труднощі, а між тими, що, пр. не хотять Німці призвати Праги i Пільзни одноязиковими містами. Так са-мо виринула трудність друга задля того, що Технічні язикові питання на початках, а ческі радикали збільшили ще що трудність, втагаючи до того що язикове питання на земляніцах.

Однак мимо сих трудностей відрадним знаменем миролюбивості і зрозуміння конечності порозуміння є ся обставина, що радикальна агітація проти порозуміння не могла закоренити ся протягом літа в широких вер-ствах суспільності і то не тілько в боку чес-ких радикалів, але й з боку в се-німців. Се оставає певним доказом, що в

переговорах найдено середню дорогу, котра може довести до бажаної цілі. Треба буде ще однакоже богато витривалості і тер-пеливості, щоби се діло довершило.

Запопадливість міністра бар. Гайнольда і кн. Туна, а також голоси визначних послів позволяють сподівати ся, що останні перепони будуть усунені і що чеський сойм буде міг почати свою діяльність. Але чи се поведе ся осягнути вже перед скликанням держ. ради, годі ще на певно скажати.

Подібно ж і у Львові мають зібрати ся представники Русинів і Поляків і на нараді в справі дальших переговорів і по-розуміння. На перше місце висувається, тут виборча реформа соймова, котра повинна Русинам надати належний вплив для осягнення з підмогою сойму народно-господарських і культурних потреб і домагань. Спір веде ся о числові мандатів, а особливо о способі розділу виборчих округів, чи мають се бути одномандатові виборчі округи з національним розмежуванням, як сего домагаються Русини, чи більше (дво- або три-) мандатові округи з народними менищностями, як сего бажають Поляки. Крім того бажають Поляки злучити справу виборчої реформи з питанем про засновину укр.-руського університету і занеханення обструкції, тому рускі по-сли опираються ся.

Львівські переговори не мають звязки з державною радою (задля того рускі посли не згадують ся на іншому університетського питання з виборчою реформою), однак вислід переговорів мати ме велими важливий вплив на внутрішньо-австрійську політику. Коли розбилися ся переговори, а рускі посли дальше провадили обструкцію в кр. соймі, тоді Поляки після ухвали польського кола робили перепони в університетській справі. Польсько руський спір і розбив переговорів мо-

глиб причинити ся до заострення парламентарного положення і довести до спинення законодатної роботи.

Польське коло повинно би числити ся з можливістю рускої обструкції проти так горячо ним бажаних водних шляхів, а з другого боку осереднє правительство не може рівнодушно глядіти на невдоволене руского народу, серед котрого сусідна держава веде таку сильну пропаганду. Дальша політика негаційна з боку правительства супроти руского народу в Галичині могла лише причинити ся до скрінення протидержавної російської обединительної агітації.

Правительство вже до певного ступня затягнуло зобов'язання в університетській справі, отже з того огляду важкі в рішенні переговорів у Львові не тілько задля взаємніх між Поляками і Русинами, але й з огляdom на внутрішньо-політичне і парламентарне положені і з огляdom на заграницяну політику монархії. Переговори у Львові мають отже не меншу вагу як німецько-ческі і тому бачність політичних чинників звернена тепер головно на Львів і Прагу.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

В справі виховання дівчат.**Поступ а мода.**

(Дальше).

Від дому звертаються до школи. Тепер і для дівчат потреба доброї школи. Слuchaї, котрі давніше часто лучались, що син ходив до гімназії і на університет, а дочка по скін-

ченю народної школи як лучша служниця була приневолена глядіти удержання, не перевели ся не тілько в селянськім і міщанськім стані. Не вітворено також доси доброї дівочої школи, котра би переведенем пляну науки і урядженем далеко відбігала від школи для хлопців. І так бачимо нині, що в народних школах в майже рівномірна наука як для хлопців, так і для дівчат, подається там що само образоване обом полам, подібно в гімназіях і семінаріях учительських, а в других, призначених виключно для дівчат в більше позору, чим дійсної науки. Задля сего виходять реформатори з ріжними проектами в урядженю пікл для дівчат. Одні ставлять науку домашнього газдівства як осередок цілого наукового дівчини, а се в зовсім хибне, божевільне не повинна бути тілько слугою, а жрецінко і королевою дому, ширителькою всього доброго і красного, повинна мати розвинений ум і для дорослих навіть дітей, стояти як духовий і обичаєвий ідеал. В єї особі повинно родинне жите в кождім случаю найти душу, як у вітці спокійно кермуючого духа.

Крім практичного образовання треба дбати також о повний розвій духа як у жінчин, так і у мужчин. Що до ширини і глубини піктального образовання не повинні ми робити ріжниці між школами для хлопців і дівчат, хиба де би сего не було, треба би натиснути на усунене хиб. Однак тямти треба, що рівновартість не обезсловлює рівнородність. Між мужчиною і жінчиною бачимо ріжницю що до фізичного і умового життя і рівно що до круга діланя. Се вимагає ріжної науки для одних і других. Для хлопців такої, в котрій передовсім виступає ідеальний і матеріальний зміст життя, для дівчат такої науки, в котрій увидатися ся жіноче покликання.

Як се урядити, се річ заводових педагогів і на сім місці не буде сего розяснити

Пан радник на вакаціях.

Пан радник суду Левіцький (не з тих Левіцьких, що ви їх знаєте, тільки з тих, що живі колись у селі Пісковатім, де й пан радник учасливив родину своєї приходом на сьвіт дnia 23. марта 1868 року) — так він заповів своїй сестрі і свому швагрові, съвященникові, що приїде до них на село на вакації на цілій місяць. Швагер уже вислав коні по него до станиці, а сестра уже й ліжко постелила для него в окремій квартирі, бо вже було вечером.

— Я певна, що він у нас довго не по-сидить — говорила їмость до свого чоловіка.

— Чому?

— Та де він, старий кавалер, витримав ту! Але коли хоче і овшім! Аби не гадав, що я не рада ему.

— Тісно у нас — замітив съвященник.

— А я де буду спати?

— Та вже не жури ся, місце тобі наайду.

І їмость пішла смажити курята, а єгомости почав читати часопис. Троє менших дітей, утомлених цілоденним біганем, уже спало, двоє старших ждало ще на приїзд вуйка та забавлялося ся тимчасом у кухні, де було найвеселіше. Тут слуги вечеряли, два пси крутилися і нечисличною силі мух гуділа ще тихо при съвітлі лампи, як пчоли в насіці.

Минула з година, як на подвір'ю затурків візок. Пан радник приїхав.

— Вуйко! вуйко! — закричали перші діти і вибігли на ганок.

За ними вибігли і батько і мати, також і слуги, для котрих сей гість був занадто великим паном, щоб не подивитися на него.

Пан радник досить легко, як на свою вагу, зіскочив з візка і увійшов у съвітлицю. Був се присадковати, грубий панок, з головою так низко обстриженою, що виглядала, як лисина; і вуса мав підстрижені коротко, по новомодному. Повсіве, румяне лице аж виліскувало ся до съвітла. Цілій був зігрітий і співільний, мовби не їхав вечірним холодком.

Сіли вечеряти. Курята були дуже смачні. Одного лише не доставало, а то доброго пива, зі складу якого відсутнє.

— Я маю незле вино — потішав гостя господар дому.

— Ні, дякую. І овшім, як нема пива. Спробую місця обходити ся без ніяких горячих напоїв. Дев'ятьдесят два кільограми ваги — чи ви гадаєте, що то легко носити? Прошою на квасне молоко.

Квасне молоко дійсно смакувало гостеві; вилив з охотою, мов найліпше пиво.

Поговорили ще з годину і пішли спати. Пан радник розгосподарився у своїй комнаті. Зняв заслону з вікна, дивуючись, на що сестра то повісила, відчипив вікно на стижір і лекше відсапнув, коли з города повіяло холодком. Потім виняв з валізи Цахерліну і пасипав богато під простирило. Колдуру відложив на бік і лішив собі коц. Відтак поклав ся і почав читати часопис, що привіз із собою.

Перша новинка, яку прочитав, була про хлопця, котрого вжалила муха і він помер від

затроєння крові. Ся новинка зараз нагадала щось панови радника, він встав з ліжка, витяг з валізи цілу пачку паперу Tangl efoot, що на него муха як сяде, то вже не відчепить ся і згине страшною смертию. Сего на-перу пан радник наклав повісенько, де лиш міг, ще й на дивані над своїм ліжком прішипив кілька аркушів.

Потім знову поклав ся і читав далі. Прочитав, що у Відні жінку славного лікаря вжалила також затроєна муха, і оперували, втяли ногу, але она таки померла. Мухи взагалі страшенні шкідники. В Америці дуже з ними воюють. І не диво. Они множаться просто без памяти, сідають де будь і розносять нечистоту і заразу по людських мешканях. Нема хліба, булки, мяса і взагалі страви, котрій би они не занечистили. — І далі широко та основно описано ся в часописі шкоди від мух і війну Американців з ними.

По такій лектурі пан радник почув, як сму квасне молоко гуркотіло і переливалося в середні, хоч і не перешкаджало бажаню спати. Він уже не читав далі, тільки придивився на нетлям, що крутилися довкола съвіткі, загасив съвітло, обернув ся і небавом захрапів такими страшними свистами і голосами, що в саді під вікном кіт став і дивився і дивився.

Була саме опівніч. Панови радники смули ся муха, така велика, як чорний баран, дуже лабата і волохата, з великим червоним кровавим жалом. Она лізла по покривалі по-

малу і повагом просто до носа пана радника. Він виразно чув, що ще хвилина — і прийде ся єму цілком вмерти від ужаленя. Коли має муха доводить до смерті, то такий баран може чоловіка і згісти, не питаючи, чи се радник, чи ні. Так радник зі страху аж передстав хropiti.

В ту саму хвилину кіт рішив ся дістати ся до єго комната вікном. Оден скок і він уже стояв на вікні, але на чімсь такім липким, що ані ноги відчепили. Переполоханий просто впав з вікна на помісті і замявчав так жалісно, як би хто його різав. Потім якось ноги відрівав від паперу на муху, але той тимчасом причіпив ся єму до хвоста і хребта. Для кота настало така грізна хвиля, що він почав з лопотом уганяти по комнаті, по помісті, канапі, столі — нарешті скочив на ліжко радника і знову замявчав дуже требожно.

Страшна муха, що смули ся радники від щезла; радник збудив ся і крикнув: „А кот!“ Але кіт не вступав ся. Радник засьвіти съвітку, кіт зіскочив з ліжка, але на помісті знову замявчав жалісно, — очевидно з просябою о ратунок. Радник засміяв ся, встав, зловив кота, віддерпів папір з шерстю

звернулиши на се увагу, чого більша частина педагогів вимагає. Дівчата повинні пізнавати жіночі типи, виведені в літературних творах, щоби в сих гарних образах могли бачити приміри до наслідування. Рівнож в читанках повинні читати відітво оброблені уступи о урядженні дому, о кормах і напитках, о гospодарності і єщадності, о заняттях жінки при ліжку хорого, про съяточні дні в нашім домі, о весні житя, обовязках матери, о привязаності, з родинного дому, о захованню в прилюднім житю, про вітчину і ширший съвіт і т. д.

(Такий підручник до читання в виданий, хотій не введений до школи).

При наукі рахунків рівнож по переведенню підставового знання повинно ся узгляднати практичні рахунки.

З наук природи треба передовсім учити фізики і хемії кухні і удержання здоровля. Також і при наукі історії узгляднати треба жіночі типи, бож і они причинили ся до ширеї на культуру. Так представляють собі многі педагоги науку дівчат.

При задержанні всого наукового матеріалу до образовання обох полів стараються ся вже в шкільній наукі подати дівчатаам образ жінщини в домашнім заняті, яко учительку дітей, плакательку хорих, жрекиню дому, то-варишку мужа в журбі і радости, взагалі приготувати до сповнення високих задач, які єї чекають в теперішності і будучності. Таке приготуване може тілько вийти в хосен.

Хто повинен дівчата в школі учити? Тілько учительки, чи тілько учителі, або одні і другі спільно. Наколи в інших згладах сподівати ся треба хісна зі спільного ділана обох полів, так само і на тім полі. В дівочій школі, в котрій би не було учительки, виглядало бы так, наколи би в якісісі домі умерла мати, а школа, в котрій учати самі учительки, по-добас на дім вдови, котра має дочки. Ту і там треба бояти ся односторонності. Належало бы школу урядити подібно як дім, с. в повинні бути учителі, а особливо для технічних і ручних робіт учительки. Рівнож належало бы вимагати перебуття однорічної практики ведення дому, яко доповнення образовання учительки. Учителька, котра би тілько з книжкою в руках стояла перед дітьми, не може бути добром вірцем для практичного образовання жінщин, може тілько витворити без своєї вини злі погляди між дівчатаам і спричинити хибний вибір заводу.

Побіч устрою збірної науки придало бы ся доповнене науковою теоретично-практичного ведення дому. В дотеперішній план науки ручних робіт дасть ся добре ввести поучене о головних задачах практичної газдині дому.

Також уряджене практичних курсів ку-ховарства, котрі заведено вже в многих містах, в цінне і знаходить загальне признане. Нема при тім чого бояти ся обмеження інших наук. Сама практична наука не вистарчава. За-

галіна наука повинна будити інтерес до домашнього господарства, научити всі відносини обиця духово, подібно як перед очи хлопців кладемо образи великих людей з минувшини і теперішності і стараємо ся їх уоружити до будучої праці.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Тадея; римо кат.: Брониславі. — В середу: руско-кат.: Агатоніка; римо-кат.: Розалії і Рожі.

— Від комітету Евхаристийного конгресу в Перемишлі. І. Ц. в. Дирекція державних земельниць у Львові предложила для 30. серпня 1912, ч. 12365 розклад їзди надзвичайного поїзду для учасників Евхаристийного конгресу. Сей поїзд вийде дні 10. вересня зі Львова о 5. год. 38. мін. по полуночи і буде задержувати ся як слідує:

Городок	відізд 6. год. 22. мін. по пол.
Судова Вишня	" 6. год. 46. мін. по пол.
Мостиска	" 7. " 10. "вечер
Перемишль	" 8. " — "
Радимно	" 8. " 31. "
Ярослав	" 8. " 53. "
Переворск	" 9. " 30. "
Ланьцут	" 10. " 03. " вночі
Ряшів	" 10. " 35. "

Краків (в розкладі не подано часу); після обчислень відіде о год. 3. мін. 35. вночі.

Приходить до Відня дні 11. вересня о 2. год. 20. мін. по полуночи.

Спільний поворот наступить з Відня дні 15. вересня вечеір. Розклад їзди назад та-кій:

Віденський відізд 11. год. 25. мін. вночі.	Приходить:
Краків	9. год. 40. мін. рано 16. вересня
Ряшів	2. " 40. " по полуночи
Ланьцут	3. " 10. "
Переворск	3. " 37. "
Ярослав	4. " 01. "
Радимно	4. " 23. "
Перемишль	4. " 50. "
Мостиска	3. " 35. "
Судова Вишня	6. " 01. "
Львів	7. " 25. "

ІІ. При сїй нагоді повідомляє ся тих учасників-селян, котрі надіслали гропі на пічліги і харч по 26. серпня, що ми виправді поробили заходи, щоби додатково і їм задовінити пічліги, однак не ручимо їм, чи центральне бюро мешкань прийме ще тепер сї замовлення. В виду сего, щоколо сотки се-

що тепер, хоч стрілай в пушок, він не збудиться ся.

З той доброї нагоди скористали три комарі, що вікном влетіли у комнату, тут довго гомоніли свою точеньку пісню, нарешті надібали голову пана радника, зміркували, що на вій не попасуть ся добре, сіли на лице, чомусь і тут не посиділи довше і тілько, як найшли на накривалі товсту руку радника, засіли до пиру. Встромили жала у скіру і нассали ся так, аж ім'животи напічнявили і почервоніли. По такім пиру відлетіли собі спокійно вікном. Пан радник не збудив ся.

Починало зорити. Вікном заходив до комінати мілій холодок. Горобці вже відвивалися в саді і на господарських будинках. Сонце починало зазирати у вікно, освічувачи двері. Кілька мух, що почував на пічі, збудилося. Почали шукати сідання і відразу вишли на небезпечний папір. Застрягли ногами в клей і тілько крильцями гомоніли у смертельній тревозі.

Тимчасом цілій рій мух, що почував у недалекій стайні, побачив, що пастух відчинає двері, і вилетів з радостю на дівр. Було ще холодно, отже рій кинув ся за сонcem і заletів просто у вікно радника, а звідси у його комінату. Відразу кільканайці застягло на паперах і счинило музику, як у пасці. Але сотки розлетілися ся по стінах та по обрамах і обстані.

Сонце підійшло висше і, де лиш яка муха спала, пробудило її. З кілької стайні вилетіло кількасот, з над гною зірвало ся кілька тисяч, в кухні загомоніло, як в улию,

людовці в противниками пропорціональної системи, а всеполяки заявляють ся за народним катастрофом.

— „Лемко“ відкрив шелом! Недовго скривав „Лемко“ свою схизмофільську політику межі своїми стрічками. Таки вікінци не відержал, якось ему зробилось за душно, тож в 32. ч. з того року словами самого „Старого Лемка“ заголосив грімко і аподиктично: „Лемки католиками не були и не будуть, поки сонце світить на нас“.

Но тільки Лемки, но ни еденъ Русинъ зъ помеже 100 мил. русского народа не

быть католикомъ и не буде, хибалъ отрече ся русской народности, як вы вшитки мазепинцы, врадники русского народа“ ітд.

І до редакційного комітету „Лемка“ мають належати католиці съвященики. Католиці съвященики, котрі складали страшну і торжествену присягу вірності католицькій Церкві, сюз газетку з пропозицією церковних захвалюють, і самі лично цілми купами роздають вірним! І чи не може тепер св. католицька Церква Христова заплакати над вами, отці духовні, які стались ся із служб Божої правди колпартерами негідних вашого св. уряду газеток, плачем псальмопівця: „Яко апчебы враг поносил ми, претерпіл бых убо. І аще бы ненавидяй мя на мя велерічевал, укріплюхся от него. Ты же, человіче, равнодушне, владыко мой, и знаємый мой: иже купно наслаждал ся еси со мною брашен, вedomу Божію ходиом единомышленіем!“

І як раз того 32. числа цілми оберемками напаковано в Горлицях на ярмарку на лемківські вози, так що по дорозі вітер геть розхоплював з возів ті шмати, та розносив їх по полях, по корчах, по яругах, неначе не хотів допустити до того, щоби люди по селах троїли ся такою отруєю! — Русин-католик.

— Містифікація. Вже нераз появляється в краківськім „Glos-ї Narodу“ неправдиві, взяті з воздуха і обчислені на відігрівані народної ненависті докази, зі Львова про жите Русинів. Якою злобою і ненавистию дихає сей орган до Русинів і їх народного житя, засвідчує съвіка лож про чисто камениці Ексц. Митрополитом для українського університету, про що ми оноді, недовірюючи впрочім, в засторогою подали за „Glos-ом Narodу“. Показує ся, що Ексц. Митрополит піякої камениці не купував і не хотів навіть купувати. Все від початку до кінця лож, обчислена на буджене національної ненависті. Цікаве при тім, що сей орган з одушевленем підчеркує на кождім кроці горячий патріотизм польських єпископів, колиже наші Владики дбають про народну справу своєї вівчарні, се у них гріх і злочин. Облудо всепольська!

— Хто марнє неу житки, замість зложити їх на Р. Т. П., марнє загальнє добро.

— Поворот хлопців з вакаційної оселі. Перед кількома днями повернули хлопці з оселі, яку уладжено сего року завдяки заходам учителью п. Діонізії і Ярославі Білинкевичу, доњьок пароха в Рукомиши коло Бучача. Обі пані вілнили на засібних селян в Заривинцах коло Бучача і ті приняли до себе на цілій час вакацій сімох хлопців зі Львова і одного зі Станіславова, учеників публичних шкіл. Одного хлопця з кл. IV школи ім. Шапікевича приняв до себе о. Білинкевич, парох в Рукомиши. Хлопці війшли з початком липня і були приміщені у сих господарів: Гната Антонюка, Проця Козора, Федя Піруса, Миколи Гурекого, Гаврила Піруса, Василя Ватраля і Павла Ватраля. З того було з рускої гімназії зі Львова 4 хлопців з філії 1, з реальної шкіл. 1, зі Станіславова з гімназії 1, зі школи ім. Шапікевича 1 хлопець. В будні дні помагали хлопці селянам при господарці, а в неділі і съвята ходили до Рукомиши до церкви і потім бавили ся. Всі хлопці вернули вeseли, здорові і вдоволені своїм побутом на селі.

— Сокільське съвято в Пустомитах відбуло ся вчерашної неділі величаво, при участі кількох соток місцевих і доохресних Соколів. Ширший опис посьвячення пропора, походу і фестина помістимо завтра.

— Нові кардинали. З Риму доносять: З причини смерти кольонського архієпископа, кардинала Фішера і архієпископа Сомассі, відбуде Папа імовірно протягом осени консисторію, на котрій оден піменецький і оден угорський єпископ одержить пурпур. На тій самій консисторії відбуде ся торжественне вложене капелюхів на архієпископа віденського і оломуцького і на мадрітського пропунция.

(Конець буде).

— Перед соймовою сесією. „Przegląd poniedziałkowy“ пише: „Минувого тижня відбулося засідання екзекутиви „Народного Комітету“ в цілі обговорення становища українського клубу в найближчій соймовій сесії. В нарадах брали участь посли Кость Левицкий, Евген Олесацький, Льонгін Цегельський і Романчук, а також др. Е. Озаркевич, о. Стефанович, др. В. Охримович і о. Лежогубський. Ухвалено скликати народний з'їзд на 7. або 8. вересня, а сей з'їзд має висказати про становище народно-демократичного сторонництва супроти соймової реформи і про тактику в найближчій сесії. Реферат на з'їзд обявив посол др. К. Левицкий.“

— Русофіли при роботі. Дня 8. вересня відбудеся в Угорцях мінеральних коло Ліска посвячене пропора „Руско-ї Дружин-ї“. Сими днями відкривають русофіли нову молочарську спілку в Костарівцях коло Юрковець.

— Звісний „батюшка“ Ілєчко, що осів в Теляжу, сокальского повіту має ставити ся на військові вправи (Waffenübung), бо він не є війській священик. „Прикарпатська Русь“ жалує ся, що псевдо-батюшка буде мусів робити карабіном „Stellung fertig“ і „Einzelmarsch“.

— „Галичанин“ садить ся на дотеп! В Закопані зібралися Поляки, представники т. зв. „niepodległościowego“ напряму і видали рішення відповідні своїм ідеалам, в першій же мірі видвигнули питання независимості Польщі, хоч би й в оружній дорозі. Дуже не по-добало ся се „Галичанинові“, який денунциюючи Поляків перед Петербургом, не міг повздерхати ся, щоби не попасті й на „Руслану“: „Сейчасъ добавимъ только, что Поляки получили въ этомъ своемъ походѣ противъ Россіи неоцѣненную помощь: именно редакция „Русланы“ заявляетъ, что также готова и уже рѣшилась дать Россіи „прочуханца“. Въ польскомъ предентическомъ лагерѣ должна быть по этому поводу великая радость. Новый вѣдь, надежный, а главное, сильный союзникъ! Трепещи, русский народъ!“

Не будемо тратити слів на відповідь москвичів, бо горбатого навіть могила не виправив.

— З русофільської ниви. Довідуємо ся, що знова вийшло кількох русофіліят на науку до російських духовних семінарій.

— Визнання соціалістів перед маєстатом смерті. Дуже визначний соціалістичний діяч Жоанн, відбираючи собі в Парижі життя, полішив лист, в якім на кінці начеркнув слідуючі уваги: Умираю, бо візував я зневіри в багатьох річах. В соціалізмі, в якім я прожив останні мої літа і який я точно пізнав, діялися найпоганіші річки. Не мав я потрібної відваги, щоби з ним зірвати, і тому полішив ся я погружений в се багно. Коли б я не мусів так фатально кінчити життя, бажав би я стати католиком. Така є моя остання передсмертна думка. — Сей передсмертний лист повинні точкою перестудилювати собі верховоди радикальної і соціалістичного руху в Галичині.

— Жертви готівкою не звільняють нікого від обов'язку жадання купонів Р. Т. П. і уживання товарів з маркою Р. Т. П.

— Відновлення церкви св. Петра в Римі. В сих дінях зачалися відновлюючі праці в церкві св. Петра в Римі. Вісім пілястрів абсиди буде покритих білим мрамором. Загальні кошти реставраційних праць виносяти будуть около 3 мільйонів франків.

— Зірвані дипломатичні зносини Ватикану і Росії. З Риму телеграфують до „Reichspost“, що імовірно наступить небавком зірвані дипломатичні зносини між Ватиканом і Росією з причини переслідування католиків в Росії російським правителством.

— З бразилійської Парани. Австрійський консул з Куритиби, п. Потучек, зірдував минулого місяця деякі парапанські кольонії іменно: Aracarana, Herval, Sao Francisco, Senador Correia, Prudentopolis, Jesuino Marcondes, Itapara, Iraty. Консул навідувався до тих кольоній в товаристві головних шефів парапанських кольоній, Корреї і I. Léxa, та свого секретаря. Гості були і в руській церкві в Приморській та подивилися іконостас.

— Тиф в армії. Біля Тішини (на Шлезьку) відбуваються тепер маневри I. корпусу. Серед жовнів'їв розширила ся останніми днями страшна хорoba — тиф. Ціла 23. батерия і оломунецького полку пільних гавбіць розболілася на тиф. Всіх жовнів'їв надзвичайним поїздом відвезено до Оломуця.

— Перший італійський днівник в Тріполі. З Риму доносять, що в Тріполі появився пер-

ший італійський днівник п. з. „Nuova Italia“. — Православні цьвітки. В консисторіяльний касі у Владивостоці викрито дефравдацію 25.000 руб., в наслідок чого мала відбутися в цілім консисторії докладна трусиця — аж оноді вибух несподівано пожар, якого жертвами упали шафи з всіма касовими актами. Як підозрініх о крадіжці підложені огню, арештовано трох батюшок.

— Вибух в фабриці пороху. Як доносять з Медіоляну, в фабриці вибухових матеріалів в Брешії наступив дні 29. м. м. вибух, який знищив цілий фабричний будинок. Богато робітників вийшло з лекшими і тяжшими покалічениями. Маркіз де Імперіял погиб в своїм бюрі.

— Випадок на залізниці. В Кракова доносять, що на стачці в Підгірі з невідомої причини вискочив оноді о год. 9. рано з пішою віз з особового поїзда, що їхав зі Львова до Відня. Із залізничної служби кондуктор Володарчик тяжко потовк ся, віз ушкодив ся.

— Огонь. В Поморянах вибух оноді на тамошнім фільтарку огонь і знищив дві стирти з конопинкою. Збіже було обезпечене на суму 40.000 К.

— Напад на залізничний дворець в Трускавці. Оноді вночі напали на дворець в Трускавці злочинці і виважили двері до бюро, почали вибивати долотом стіну каси. Се почув однак урядник і побудив службу. Злочинці утікли в поблизу ліс.

— Статус офіціїв в міністерстві війни. Як доносять з Відня, наступить небавом засадничі реформа в статусі офіціїв занятих в міністерстві війни. Сі офіції будуть поділені на ряд груп на основі військових кваліфікацій. Перша група буде обнимати офіціїв творчо ділаючих. До них будуть належати офіції штабу, генераліці, технічні офіції і т. що мають спеціальні реферати. Друга група, то офіції концептів, третя маніпуляційні. До третьої групи будуть приділені емерити і особи вільні від служби. В тім емеритальнім стані зможуть осягнути рангу майора.

— Проти панцирників. Американський інженер Давіс винайшов новий воєнний пристрій, получив іменно армату з торпедою, що є страшним оружием проти воєнних кораблів. В міні умістив 5 метрів довгу армату наладовану 16 кг/с. вибухової матерії. Коли міни доторкнеться підводна частина корабля, армату стріляє автоматично, а єї стрільно пробиває 75 мм. грубий панцир. Стрільно се вибухає внутрішнім кораблем, спричиняючи страшне знищення і пожежу. Грубість панцира, що охороняє дно нинішніх воєнних кораблів, не перевищує звичайно 45 мм., можна отже представити собі, яким страшним в наслідках буде стрільно, що перебиває панцир грубий 75 мм.

— Нові сигнали на залізницях. Доси, як звісно мали сигнали на залізницях три краски: червону, білу і зелену. Тепер заведено четверту краску, жовту. У візлових сигналах означала доси зелена краска звільнені хід, а у головних сигналах задержані поїзда. Се однак було нераз причиною похибки, бо часом переїхав поїзд візловий сигнал в повнім розгорті, тому, що машиніст уважав сей сигнал за головний і потім не міг перед головним сигналом, з червоним съвітлом, на час задержати поїзд. З сеї причини всі візлові сигнали одержать жовту краску. Такі сигнали заведено вже в Берліні і на інших головних залізничних шляхах.

— Смерть під час кінематографічної знімки. З Будапешта доносять: Тутешня філія кінематографічного тов. Гомонта заангажувала за 250 К 12-літнього пливака Дениса Ковалика, щоби виконав скок до Дунаю з моста високого на 46 метрів. Скок мав бути зняний кінематографічно і представлюваний на Угорщині і за границею. Ковалик виконав скок; оподалік уставилися ратункові судна. Скок знято, але К. утонув. Проти товариства внесено каре донесене.

— Угорока міністерська рада. З Будапешта доносять, що дні 13. вересня відбудеться там міністерська рада, потім удасться ся Лукач до Відня, щоби взяти дні 16. вересня участь в віденській міністерській раді.

— Катастрофи і випадки. З Старого Села доносять, що на тамошнім залізничнім двірці став ся дні 30. м. м. страшний випадок. При товарів поїзді, що їхав зі Львова, був в службі кондуктор Журавський зі Станіславово. Під час пересування возів він випав Журавський

так нещасливо під колеса воза, що втратив право ногу. Нещасливого відіслано в товариство лікаря до львівського шпиталя. — Про незвичайний випадок доносять в Лібен в Чехах. На тамошній площі бавилися, як звичайно діти, 4-літня дівчинка, дочка шевця Брбенського, найшла під час забави малу, білу грудку і думаючи, що це сукор, взяла її до уст. Нечайно дісталася корчів. Дівчину відвезено до шпиталя, але по дорозі померла. Слідство виказало, що сюзь грудкою було ціанікалі. В який спосіб дісталася ся отруя на площі, доси незвісно. — Оноді о 8. год. вечером впав під час пересування двох машин на зел. двірці Підгірі-Планів, під колеса робітник Л Ягльаш. По видобуту представляло его тіло одну збиту масу. — В суботу вечером привезено на краківський дворець страшно покаліченого парівка, С. Палку, слугу пароха з Ушви. Під час ораня сполохали ся коні. Палка впав під плуг і так тягнули її коні через довшій час. Палка представляв страшний вид. Ціле тіло було окровавлене, а з розбитого черепа видобувався мозок. Нема надії уберегти его при житті. — З Інсбрука доносять про такий випадок: Оноді перед полуднем впав в наслідок зломання зубатого колеса, саможіх по острій похиності гори Цірлеберг. Одна жінка згинула на місці, дві особи тяжко, а дві легко покалічилися.

— Загадочна смерть. Оноді рано найдено в керниці в ринку від ул. Гродзьких у Львові — тіло якогось чоловіка. Повідомлена поліція розпізнала в нім слугу асекураційного тов. „Providentia“, Гр. Смалька. Як додадують ся, См. мав сповнити самоубийство з причини лихого пожиття з жінкою.

— Нові карабіни в Німеччині. N. Preus. Kogg. «донасить, що німецька армія має одержати в найближшій час автоматичні карабіни нової системи. Начерк закону має бути предложений парламентом на осінній сесії.

— Фальшивники монет. В Римі арештовано двох графів Фальзакашу і Барбелінія, та ще кілька осіб, що належали до ватаги фальшивників банкнот. Поліція викрила варстти, в яких фабриковано фальшиві гроші і залишила їх під час зборів банкнот.

— Знова випадок в Татрах. З Закопаного доносять, що ще дні 19. м. м. вибрав ся на прогулку в Татри студент прав Г. Гепперт зі Львова і доси не вернув. Догадують ся, що Г. упав жертвою якоїсь нещасливої пригоди.

— Тяжкий акт обжалування. В слідчій вязниці в Берліні сидить від 2 літ банкір О. Затлер, основник банкрутованого банку „Merkur“. Оноді доручено ему, аглядно єго оборонцям акт обжалування, який має 2.000 сторін і важить 12 футів. Для зладження сего величезного акту обжалування одержав прокуратор др. Швікельрап 9-місячну відпустку. Обжалованому і єго оборонцям назначено 2-місячний речинець на свою заяву що до акту обжалування.

— Страшний вчинок божевільного. З Романсгорна в Швайцарії доносять: Оноді вечером видалений з причини божевіля з військової служби 25-літній вояк Г. Шварц, забарикадувався в своєм міськані і кілька годин стріляв з карабіна до прохожих і до осіб, що хотіли дістати ся до дому. В сей спосіб застрілив 4 особи а 8 тяжко покалічив, з тих одну смертельно. Остаточно дім здобуто, але вояк утік найімовірніше в ліси, уоруживши ся в револьвер; заряджено за ним пошукування при помочі поліційних піс.

— Хто уживав товарів з маркою R. T. P., причиняє ся до піднесення поваги Товариства і піднімас жертву фабриканта на рідну школу.

— Строга кара за необережність. З Нової Йорка доносять, що суд в Панамі засудив на 12 літ вязниці капітана і першого офіцера корабля „Taboga“, котрий затонув дні 23. мая м. р., при чим із 100 подорожників, що були на кораблі, 60 утопило ся в філях моря. Переведене слідство виказало, що катастрофа настала в наслідок необережності капітана і першого офіцера. Крім карі вязниці суд засудив обох на значні карі грошеві і наложив арешт на їх майно.

— Пожар військового поїзда. На московсько-казанській залізниці уляг онодіночною ночі, в наслідок розірвання возів, катастрофі військовий поїзд. Згоріло разом 15 возів, в яких нахилилося 3.500 пудів карабінових набоїв. На бої вибухали з гуком протягом трьох годин.

Залізничний шлях на просторі 100 сяянів зовсім знищений.

Оповістки.

— Надане презенти. Намісництво запрещено о. Івана Гринишіна, гр.-кат. пароха в Полянах супровічних, на опорожнену гр.-кат. парохію царського надання в Маковій.

— „Географічний Атлас“ проф. д-ра М. Кордуби, який мав вийти в серпні с. р. в обемі 24 карт накладом Я. Оренштайн в Коломії, з причини непредвидених технічних трудностей появився під часом певно аж 10. вересня с. р. Накладчик просить уклінно Світлі Дирекції шкіл, щоби зволили ласкато повідомити про се Вп. п. Професорів а також і учників, щоби они зодержали ся до того часу від купування атласів, споряджених в чужих мовах.

— Краєва Рада шкільна іменувала в народних школах: М. Врака управителем 6-кл. жін. школи в Монасти

Всячина.

— Китай европеїзує ся. Останній едикт кабінета займає ся управлінням одягом китайських урядників. Від тепер кожий урядник, без ріжниці равги, буде обовязаний носити європейську одежду т. є. довгу чорну блузу, циліндер і лякерки. Інших Китайців буде обовязувати така сама ноша, але під час торжеств. Війско, судії і студенти одержать окрім одягу, женинам буде вільно носити європейські капелюхи.

— Огриваючі дивани. В Америці, краю всіх можливих і неможливих винаходів, зачинають виробляти дивани, перенішані внутрішністю електричних проводів, які получені з домашньою сіткою отримують диван до довільної постійної температури. Дивани можуть бути всілякої величини і в цілості, або частинно наділені отримуючим урядженем. При помочи великих диванів можна отримати цілі кімнати, а менших можна знова уживати як диваників під ноги, отримавши ліжок і т. п.

— Що слід діяти „бачать“ у зоольгічному місті? Недавно відвідало більше як сто сліпих дітей зоольгічний місто в Новому Йорку. Се зробило ім велику пріємність, бо они перший раз в житті „бачили“ звірів; они дотикають їх руками, а потім оповідали, як собі їх представляють. Один хлопчик, дотикаючи руками шотландського коня, сказав: „Я знаю, се верблуд, він має горб!“ „Неправда“, викликнула чотирнадцятирічна дівчинка, се медвідь, єго волосе цілком кудлате“. Інший вважав коника за великого пса, а лише одинокий зі всіх сказав переконуючо: „Се кінь!“ Ще дивніші були відовіди при інших звірятах. Верблуда називали качкою. Цікаве було, що діти дуже вірили своїм учительям. Они знали, що звірія не зроблять їм кривди, коли учитель присутній. Ах, як він вогко віддає, викликнула одна дівчинка, коли жирафа полизала її руку язиком. Она не хотіла вірити словам учителя, яка ся жирафа висока, дивувала ся, коли вільза високо на драбину, а все ще могла дотикати ся звірія. „Чи се дійсно звір, що живе на землі; мені здається, що се птах“. Так думали й інші діти. Та найцікавіше звірі з цілого міста був слон. Не могли ним надивувати ся бідні сліпі діти. Обмажували великанські ноги, трубу, а навіть вилазили єму на карк. Тут були найдивніші питання. „Але слон мусить мати добрий нюх, коли він має такий великий ніс?“ — питала мала дівчинка, а друга назвала слоневі вуха фіранками. Єго мусить боліти, коли споткнеться на ногу, або коли під час сну обертається“ — говорив хлопчик. Коли они так оглянули проще звірів, дістали на задачу нарисувати ріжні звіріята. Декотрі рисунки були дійсно цікаві, коли зважити, що діти послугувалися лише одним змислом, дотику. А найліпші таки були моделі звірів, споряджені дітьми. Взагалі сліпі діти визначають ся незвичайно таланом відтворювати ріжні предмети з глини. Трафляли ся моделі дуже подібні до звірят, яких „бачили“ в огородах.

— Найбільший кінотеатр. В Копенгагені відбудеся відкриття кінотеатру, котрий перевищить свою величину всі будинки, які досі на сю ціль ужито. Буде він містити ся в будинках старого зелінничного двірця. Сала, призначена на представлення, може помістити 3.000 відвідувачів. Є там також величаві ждаліні, реставрації і буфет. В часі представлень і перерв буде пригравати оркестр. Зложена з 25 членів. В уложеню репертуару беруть участь копенгагенські артисти. Розуміється, що власник кінотеатру мусить відповідно до сего платити солено містови, якого власностю є сей будинок.

— Віправа до північного бігуна. З Архангельска доносять, що корабель, який відплів з учасниками віправи до північного бігуна, додіє до землі Франц-Йосифа. На чолі віправи стоїть Сідов. В склад її входять: географ Візе, геолог Павлов, лікар Кушаков, Пінегін і 9 осіб залоги. До північного бігуна вирушать Сідов, Візе і 2 моряки з 80 пасажирами, інші лишать ся на землі Франц-Йосифа для наткових провірень. По приїзді учасників до землі Франц-Йосифа, поверне залога домів.

— Відозви кидані з літаків. Часопис „Post“ доносять, що німецьке правительство вислали до Парижа рішучий протест події, що лучила ся перед кількома днями, іменно розкидування при помочі літака відозвів до альзацького населення в зазивом до участі в народних складах на військову воздушну флоту Франції.

Телеграми

з дні 2. вересня.

Ішль. (ТКБ). Міністер внутрішніх справ бар. Гайнольд відідав вчера о 1. год. по по-людни до Відня.

Ішль. (ТКБ). Архікняз Губерт Сальватор, повернувшись, по перебуті перед 14 днями операції сліпі кишкі, вчера здоровий в товаристві родини до цісарської віллі.

Будапешт. „Madyar Hirlap“ доносить, що міністер красової оборони Газай візвав в довірчій дорозі всі команди жандармерії, щоби они з огляду на наближаючу ся соймову сесію, зібрали в Будапешті в половині вересня таке саме число жандармерії, як в липні.

Царгород. Болгарський міністер заграничних справ зложив на руки турецкого посла в Софії турецькому правительству заповінене, що мимо всіх віч, не задумувати Болгарія зірвати політичних зносин з Туреччиною. Подібні заяві від зложити чорногорське правительство.

Солунь. В Інек і Діякові є тепер повна анархія. В Новім Базарі, Сеніці і Реполії вибухли кріваві заворушення. Межи Сербами і Арнавтами зростають раз більше напружені.

Медіолан. Дописець „Secolo“ доносить з Кок в Швейцарії, що мирів італійсько-турецькі переговори, відбуваються на переміну в Кок і Льозанні.

Царгород. (ТКБ). Відділ Альбанії вдерся під проводом Сайга до місцевини Вратиста, на півдні від Вальона і увільнив 70 вязнів. В місці панує безправе, мешканці уоружуються ся, власти є безрадні.

Петрбург. (Пет. Аг.). В казанській катедрі відбулося жалібне богослужіння за Словян, які полягли в Кочані, Семіці і інших місцевинах Македонії і Старої Сербії. В богослуженні брали участь члени „словянського товариства добродійності“, представники македонської і болгарської оселі, словянські студенти, болгарські і сербські офіцери.

Атени. (Аг. Гаваса). Овонді відбулися в Самос бурливі збори. На зборах доручено консулам опікунчих держав внесок в жаданням, щоби турецьке військо опустило остров, і щоби основні закони піддати перегляду. Під час зборів хотіли увійти до середини жандарми, але їх розоружено, при чому двох зранено. Російський консул обідав, що війска покинуть остров, коли лише буде зорганізована жандармерія. Серед мешканців настав великий неспокій.

Едія. (ТКБ). Рознесені часописами вісті про недугу турецкого наслідника престола в неправді.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжок і продуктів у Львові

від 25. до 31. серпня 1912.

за 50 кг.

Пшениця	10.40—10.70	К
Жито	8.40—8.70	К
Ячмінь броварний	8.80—9.40	К
Ячмінь на пашу	0.00—0.00	К
Овес	9.00—9.50	К
Кукурудза	0.00—0.00	К
Гречка	0.00—0.00	К
Горох до варення	12.00—14.00	К
Горох на пашу	0.00—0.00	К
Бобик	8.50—9.00	К
Конюшина червона	120—130	К
Конюшина біла	66—78	К
Конюшина шведська	90.00—105	К
Тимотка	0.00—0.00	К
Ріпак зимовий	15.60—16.25	К
Насінє коноплі	0.00—0.00	К
Хміль старий	100—125	К
Хміль новий	150—175	К

Др. Мирон Вахнянин

ординус від дня 1. мая с. р.

в Карльсбаді,

Haus „Goldener Löwe“
напротив „Kurhaus-y“.

„Карпатия“ тов. обезп. на житі

Заступство в Синявці, п. Башня дол. приймає обезпечення на житі, посаги, від огню, граду, крадіжки і випадків.

394(28).

Дяка іспитованого, съвідомого і ревного католика, уміючого гру на фігурі і проваджені хору пошуку гр.-кат. Уряд парохіяльний в Озерянах коло Бучаця. Удержане: роківщина з двох сел і також доходи з треб. Проче після умови. Зголосені надсилати зараз.

483(10)

Каварня і реставрація „Жароджії Історії“

вже отворена.

Льокаль розширені і зовсім відновлені, буфет з пресмачними перекусами, знаменита віденська кухня, що дні по театрі і концертах горяча съвіжа вечера, пільзенське пиво впрост з під чопа, натуральні австрійські і ренські вина. Всі красні і заграниці часописи і журнали.

Що вечера концерт перворядної музики.

Просимо о ласкаві відвідини

439(6) Марія Королик. Лев Вольман.

Накладом Piusvereinу появилися гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-маліара Асмана, які представляють найбільше змайочі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилася

Kanzlei des Piwsvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1 К 60 с з серією (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на висше згадану адресу.

Рух зелізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середньо-європейського.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години пічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнені чисел мініутових.

Відїзд зі Львова

з головного двірця:

Do Krakova: 12:35, 3:40, 8:22, 8:35, 2:05S, 2:45, 3:45*, 5:40†, 6:05, 7:00, 7:30, 11:10.

* до Ряшева, § від 15/5 до 30/9 включно що дні. † до Мшани.

To Pidvolochisk: 6:10, 10:35, 8:21, 2:27, 2:50†, 8:40, 11:13.

† до Красного. § від 15/5 до 30/9 включно що дні.

To Chernovets: 2:50, 6:10, 9:15, 9:37, 2:25, 3:05*, 6:28†, 7:55*, 11:00.

* до Станіславова. † до Коломиї. *) до Ходорова кожого попереднього дня перед неділею і съвятом.

To Stryja: 6:00, 7:30, 10:02 §, 1:45, 6:50, 11:25. § від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і римо-кат съвята.

To Sambora: 6:58, 9:05, 3:50, 10:56.

To Sokala: 7:35, 2:21, 8:00, 11:35*.

* до Рави рускої (лише в неділю).

To Jaworowa: 8:40, 5:45.

To Pidgazec: 5:55, 4:58.

To Stojanova: 7:55, 5:20.</